

Politisk styrning med stadens styrmodell

En guide för Helsingborgs stads förtroendevalda

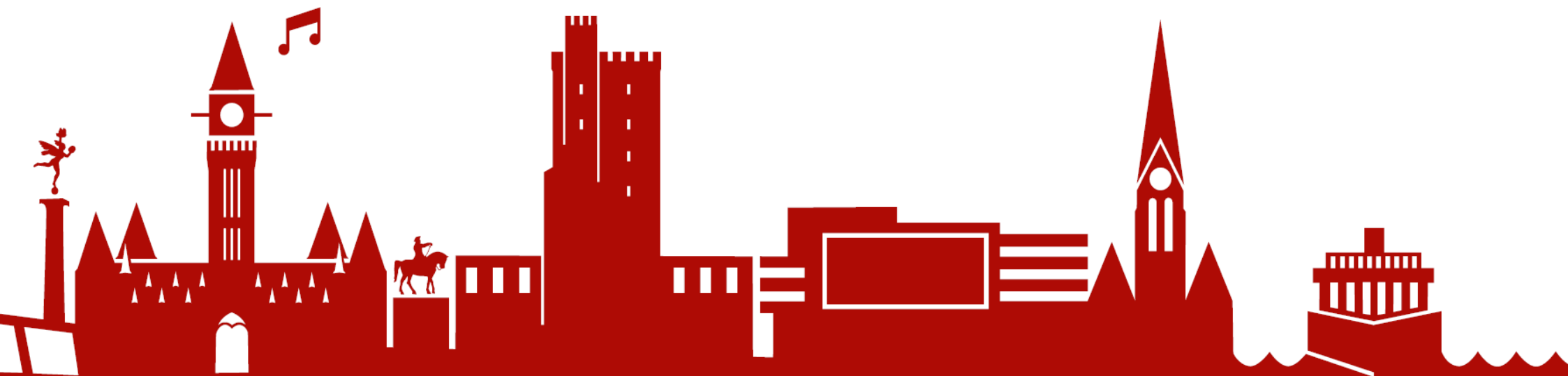

Politisk styrning med stadens styrmodell

Politisk styrning handlar om att styra organisationen så att den politiska viljan ska få genomslag.

Som förtroendevald i Helsingborgs stad företräder du invånarna och ansvarar för stadens service och tjänster i syfte att skapa bästa möjliga livskvalitet för de som bor och verkar i Helsingborg. Stadens styrmodell är ett verktyg för dig som förtroendevald att styra kommunens verksamheter.

Den här guiden förklarar delarna som utgör stadens styrmodell med extra fokus på nämndens och bolagets inriktning och mål. Styrmodellen är beslutad i kommunfullmäktige.

Styra mot önskad förändring

Politisk styrning skapar förutsättningar för att leverera god service till stadens invånare och en hållbar samhällsutveckling.

Styrning handlar i praktiken om att åstadkomma en önskad förändring. Till exempel att fler elever blir behöriga till gymnasiet, att fler personer som är i kontakt med socialtjänsten upplever en förbättrad situation eller att skapa ett ännu bättre företagsklimat.

Innan vi väljer vilka frågor vi vill sätta fokus på behöver vi göra en nulägesanalys. I nulägesanalysen tar vi reda på hur behoven ser ut hos de som vi finns till för (invånare, organisationer och företag), vi går igenom verksamhetens resultat och vi hittar våra största utmaningar och problem.

Vi kan inte styra mot alla önskvärda förbättringar på en gång. För en tydlig styrning behöver antalet styrsignaler vara begränsade och stadens styrmodell stödjer arbetet med att prioritera.

Styrmodellen syftar också till att ge information om kvaliteten i stadens verksamheter, om utvecklings- och förbättringsbehov samt vad invånarna får för skattepengarna.

Tillitsbaserad styrning

Tillitsbaserad styrning är ett förhållningssätt som handlar om att på bästa sätt ta tillvara medarbetares och invånares förmågor och engagemang för att skapa bättre kvalitet i service och tjänster. Grunden för tillitsbaserad styrning i Helsingborg finns i vår medarbetar- och ledarpolicy som kommunfullmäktige beslutade om 2012.

Vi visar tillit

Vi har tillit till förtroendevaldas, medarbetares, chefers och invånares kunskap och förmågor och har positiva förväntningar på de vi samarbetar med. Tillit och kontroll är inte varandras motsatser. När vi utövar kontroll är ambitionen att göra det kvalitativt och i dialog där alla kan bidra till att hitta förbättringar av verksamheten.

Vi har invånarens fokus

Vi sätter invånarens behov och upplevelser i centrum. Vi utforskar deras nuvarande och framtida behov, krav, önskemål och förväntningar. I vårt utvecklingsarbete involverar vi de som använder våra tjänster för att hitta rätt lösningar.

Vi har helhetssyn och samspelar

Vi tar gemensamt ansvar för helheten och vi samarbetar för att skapa största möjliga värde för de vi finns till för. Med en helhetssyn och ett bra samspel skapar vi förutsättningar för att både hantera stadens komplexa utmaningar och att hitta rätt lösningar för enskilda invånares behov.

Vi ger handlingsutrymme och mandat

Vi är tydliga med våra prioriteringar men begränsar antalet styrsignaler. Vi ger medarbetarna möjlighet att ta ansvar för hur uppdraget ska lösas. Vi skapar tydliga ramar och mandat inom vilka medarbetare och invånare kan samarbeta och påverka arbetssätt och beslut. I en tillitsfull verksamhet identifierar vi oss med det gemensamma, vi arbetar med ett gemensamt uppdrag och mot gemensamma mål.

Vi premierar kunskap och öppenhet

Vi delar kunskap, information och erfarenheter, lär av varandra och är öppna för att pröva nya arbetssätt och nya lösningar. I Helsingborg tar vi alla ansvar för en tillitsfull och aktiv dialog som främjar verksamhetens utveckling. Vi välkomnar olik tänkande, vågar utmana varandra och ger konstruktiv feedback.

Stadens styrmodell

Vision

Stadens gemensamma och långsiktiga målbild för framtiden.

Programmet för mandatperioden

Beskriver de styrandes politiska viljeinriktning för mandatperioden.

Stadens inriktningar

Tvärsektoriella inriktningar för Helsingborgs utveckling mot stadens vision.

Styrdokument

Förtydligar politiska viljeinriktningar och ambitioner eller förhållningssätt.

Nämndens och bolagets uppdrag

Beskriver syftet med nämndens eller bolagets verksamhet.

Nämndens och bolagets inriktning

Den politiska inriktningen för varje nämnd och bolag.

Nämndens och bolagets mål (kommunfullmäktiges mål)

Tydliggör politiska prioriteringar för stadens nämnder och bolag.

Vision

En vision anger en gemensam och långsiktig målbild. Den ger koncernen en riktning för framtiden och tydliggör för organisationen hur politiken långsiktigt vill utveckla Helsingborg.

Helsingborg 2035

År 2035 ska Helsingborg vara den skapande, pulserande, gemensamma, globala och balanserade staden för människor och företag. Så lyder kortversionen av stadens vision.

Helsingborg 2035 förenar och ger riktning för utvecklingen av koncernen Helsingborgs verksamheter. Den ska även engagera och inspirera till utveckling av platsen Helsingborg. Helsingborg 2035 hjälper oss att bygga ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbart Helsingborg.

Programmet för mandatperioden

Programmet för mandatperioden är ett styrdokument som beskriver de styrandes politiska viljeinriktning för mandatperioden. Programmet utgör ett underlag för stadens styrdokument, stadens inriktningar och inriktningen för nämnder och bolag.

Programmet för mandatperioden 2023-2026

Programmet för mandatperioden 2023-2026 är beslutat i kommunfullmäktige. Programmet utgår från vision Helsingborg 2035 och i programmet anger de styrande hur de vill utveckla Helsingborg.

Stadens inriktningar

Stadens inriktningar är tvärsektoriella utmaningar för Helsingborgs utveckling mot stadens vision. Inriktningarna utgår från programmet för mandatperioden och andra styrdokument. Mottagare av inriktningarna är stadens nämnder och bolag och de ansvarar för att arbeta utifrån dessa.

Stadens inriktningar 2023-2026

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra tvärsektoriella inriktningar för mandatperioden som handlar om innovation, trygghet, sysselsättning samt livskvalitet och klimatneutralitet.

- Helsingborg ska öka innovationskraften för att säkra en effektiv välfärd
- Helsingborg ska upplevas tryggt och vara säkert
- Helsingborg ska ha en hög sysselsättning där fler kommer i arbete
- Helsingborg ska vara en stad med hög livskvalitet som siktar på klimatneutralitet 2030

Styrdokument

Stadens egna styrdokument förtydligar politiska viljeinriktningar och ambitioner eller förhållningssätt.

Styrdokumentet ger en vägledning till vad vi behöver göra och fokusera på för att anta de utmaningar som staden står inför och för att uppnå vision Helsingborg 2035. Staden har till exempel valt att ta fram styrdokument inom områdena livskvalitet, näringsliv, service, medarbetarskap och ledarskap.

Ett styrdokument kan gälla för en bestämd period (några år) eller tillsvidare.

Nämndens och bolagets uppdrag

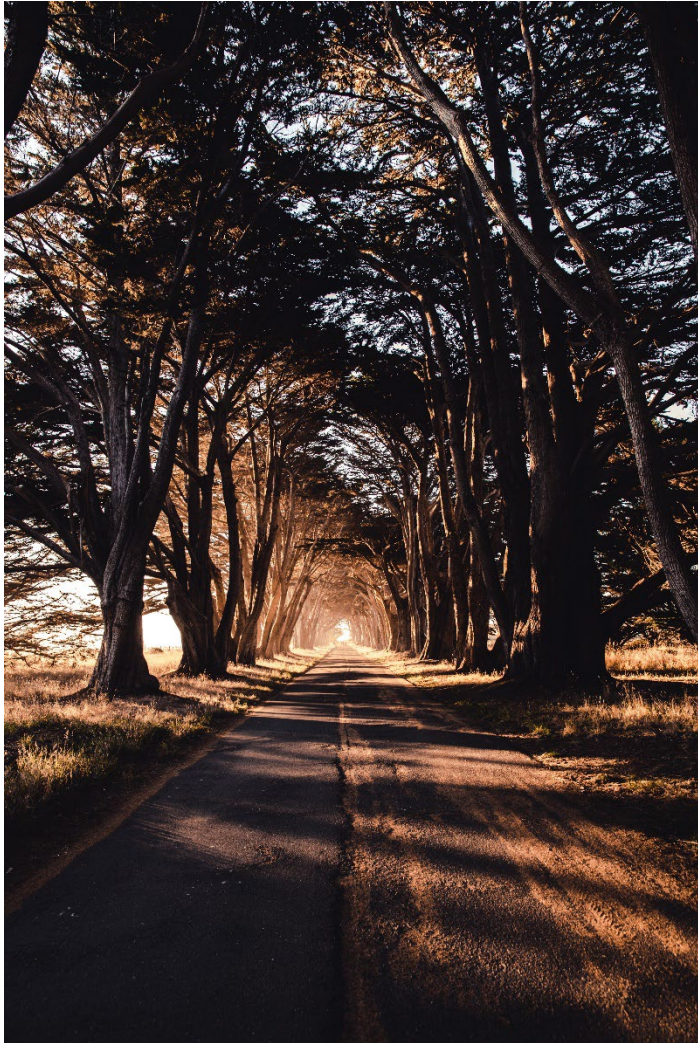
Alla nämnder och bolag har ett uppdrag som beskriver syftet med verksamheten. Uppdraget svarar kortfattat på frågorna: Varför finns nämnden eller bolaget, vad ska nämnden eller bolaget göra och för vem? Förvaltning och bolag informerar nämnden och bolagsstyrelsen om verksamhetens resultat och hur det går i verksamheten utifrån uppdraget.

Nämndernas och bolagens uppdrag 2023-2026

Nämndernas uppdrag framgår i de reglementen som kommunfullmäktige har beslutat om. De helägda bolagens uppdrag redovisas i ägardirektiven som också beslutas i kommunfullmäktige.

Nämndens och bolagets inriktning och mål

För att styra och prioritera fastställer kommunfullmäktige inriktning och mål för stadens nämnder och bolag. Stadens nämnder och bolag ansvarar för att styra verksamheten enligt inriktningen och mot målen.

I stadens planeringsprocess lämnar nämnden eller bolaget förslag på inriktning och mål. Förslaget bygger på kunskapen som finns hos nämnder och bolag om verksamhetens utmaningar och behov av prioriteringar. Kommunfullmäktige beslutar därefter om inriktning och mål för nämnder och bolag.

Både inriktning och mål tydliggör politiska prioriteringar men på lite olika sätt. Om vi kan styra mot en önskad förändring genom en inriktning eller ett mål beror på vad förändringen handlar om.

Alla nämnder och bolag har en inriktning men behöver inte ha mål.

Mål för nämnder och bolag

Mål kan vara kortsiktiga (1 år) eller på lite längre sikt (2 till 4 år). Ett mål innebär alltid något som vi kan uppnå, enligt en fastställd nivå, och det är verksamheten som kan påverka måluppfyllelsen. Till exempel är det staden som råder över servicen på våra vårdboenden och upplevelsen av ett besök på kontaktcenter.

Bra mål uttrycker resultat eller effekter, inte aktiviteter eller prestationer, och de fokuserar på de som verksamheten riktar sig till. Med resultat eller effekt menar vi till exempel att elever har fått den förväntade kunskapen inom ett visst ämnesområde, de äldre uppger sig vara nöjda med servicen, klienter klarar sig själva utan vårt fortsatta stöd, personer har uppnått egenförsörjning, bättre luftkvalitet eller färre trafikolyckor i ett visst geografiskt område.

Resultat och effekter kan vara både subjektiva och observerade. Subjektiva resultat och effekter handlar om upplevelser, till exempel att personer upplever en bättre livssituation efter kontakt med socialtjänsten eller att elever upplever skolan som en trygg plats. Observerade resultat och effekter är till exempel väntetid till särskilt boende eller bygglov, tillgängligheten inom telefoni eller resultat i nationella prov.

Stöd för att formulera mål

1. Utgå från uppdraget i reglemente eller ägardirektiv, det vill säga syftet med verksamheten.
2. Vilka problem, utmaningar eller behov av förbättringar finns inom verksamheten? Tänk på att ha invånarens perspektiv.
3. Vilka av dessa kan verksamheten påverka fullt ut? Det är dessa som är lämpliga som mål.
4. Formulera tydliga mål som fokuserar på resultat och effekt där det blir klart för verksamheten vad den ska uppnå.
5. Fastställ hur målen ska följas upp, målen bör så långt det är möjligt vara mätbara.

Att sätta upp mål är att prioritera. Vi kan inte styra mot alla önskvärda förbättringar på samma gång. För att få en tydlig styrning bör en nämnd eller ett bolag ha som mest tre mål.

Inriktning för nämnder och bolag

Inriktningen är tänkt att gälla för mandatperioden men kan vid behov justeras. För inriktningen gäller att verksamheten kan bidra till utvecklingen men att det samtidigt är faktorer i omvärlden som påverkar. Till exempel kan staden påverka arbetslösheten i Helsingborg men vi styr inte över den själva, här har exempelvis konjunktur och migration en stor påverkan på resultatet. I inriktningen kan nämnden eller bolagsstyrelsen beskriva en önskad utveckling eller prioritering som inte låter sig formuleras i ett tydligt mål.

Stöd för att formulera inriktning

1. Utgå från programmet för mandatperioden och nämndens eller bolagets uppdrag i reglemente och ägardirektiv.
2. Vilken utveckling är viktigast inom verksamheten under mandatperioden, vilka frågor är i fokus?
3. På vilket sätt kan verksamheten bidra till denna utveckling?
4. Tänk på att prioritera och att vara tydlig i inriktningen.
5. Formulera inriktningen kortfattat (några meningar).

Verksamheten måste kunna påverka utvecklingen enligt inriktningen men behöver inte styra över den fullt ut. Vi målsätter inte inriktningen men vi följer utvecklingen, till exempel med olika nyckeltal.

Mer information

På stadens intranät finns en sida för förtroendevalda, intranat.helsingborg.se/fortroendevald/. Här kan du läsa om styrmodellen, tillitsbaserad styrning, processen för att planera och följa upp mål och ekonomi och stadens resursfördelningsmodell.

Reglementen, ägardirektiv, styrdokument och mer information om bolagsstyrning finns på webbplatsen Så styrs Helsingborg [<https://styrning.helsingborg.se/>]. Där hittar du också en sammanställning med stadens inriktningar och nämnders och bolags uppdrag, inriktning, mål.